№ 96: ЛЮДИНА В ІСТОРІЇ

У часі й у вічності

МАТЕУШ ГОДЕК

26 ЖОВТНЯ 2022

Арнольд Беклін, «Острів мертвих», 1880 рік

У часі

Час — це щось абсолютно очевидне для нас. Людині складно уявити себе поза часом, і стеження за ним здається абсолютно природною річчю: погляд на годинник — це дія, яку ми повторюємо майже несвідомо. Відколи себе пам'ятаю, я чув (як, мабуть, і кожна людина): «У мене немає часу», «Час — це гроші», «Не витрачайте часу», «Потрібно правильно керувати

часом».

Усе має свій час. У нас є визначений час вставати й засинати, працювати й відпочивати, починати й закінчувати, заробляти й витрачати. Можна повторити за Екклезіастом: «Час народитись і час померти, час садити і час посаджене виривати. Час убивати й час лікувати, час руйнувати і час будувати. Час плакати і час сміятись, час сумувати і час танцювати. Час розкидати каміння і час його збирати, час обіймати і час обіймів уникати. Час шукати і час губити, час зберігати і час розкидати. Час роздирати і час ішшивати, час мовчати і час говорити. Час любити і час ненавидіти, час на війну і час на мир» (3, 2-8).

Тепер є те, що є. Ніхто не може повернутися до того, що було, і не має на нього впливу. Те, що було, більше не повториться. Минуле закрите, проте відкрите майбутнє. Хоч якось ми впливаємо тільки на те, що буде, і пережита історія може слугувати нам лише уроком. Роблячи висновки з минулого, можемо захистити себе від повторення помилок.

Люди народжуються в різний час і мають різні завдання, пов'язані з обставинами, у яких їм випало жити. Завданням святого Павла в I столітті було творення християнських спільнот. Святий Атанасій був покликаний стати на захист Христового божества. Місія святого Томи Аквінського полягала в систематизації богословської думки, святого Пія V — в уніфікації літургії, а святого Йоана Павла II — у тому, щоб увести Церкву в третє тисячоліття.

У вічності

Хоча наше життя й пов'язане з часом, воно все-таки триватиме у вічності. Померши, ми перейдемо в іншу реальність, де більше не буде часу — тільки вічність. Звісно, зараз складно це уявити, але колись уже було так, що часу не було. Час настав тоді, коли були створені матеріальні єства. Бог, проте, існує поза часом, як і ангели. І до такої форми існування ми також покликані.

Бог бажає, щоб ми відчули нескінченне щастя у вічності, тому послав у світ свого Сина, який через страждання, смерть і воскресіння відкрив нам небо. Хрест Ісуса Христа — це ключ до щасливої вічності, адже Бог хоче не смерті грішника, а його навернення й вічного життя. Тому Він постійно з любов'ю закликає нас до покаяння.

Якщо людина вибере Бога і піде в приязні з Ним від цієї долини плачу, то буде врятована й радість її ніколи не закінчиться. Якщо ж через смертний гріх людина відкине Бога, то буде

засуджена й горе її триватиме ненастанно. Хто з нас не хоче бути вічно щасливим? Хіба ми не робимо все можливе, щоб випробувати хоч крапельку справжнього щастя на землі — іноді навіть забуваючи тим часом про вічне щастя? Складність у тому, що нагороди, яка на нас чекає, ніхто не може уявити, бо «чого око не бачило й вухо не чуло, що на думку людині не спало, те наготував Бог тим, що його люблять» (1 Кор 2, 9). На небесах нам точно не буде нудно. Близькість Бога й постійне пізнання Його — найцікавіші й найпривабливіші досвіди, яких ми, на жаль, зараз іще не здатні осягнути. Залишається тільки довіряти.

Час — це інвестиція у вічність

То як же максимально використати скороминущий земний час, щоб бути щасливими у вічності? Варто застосовувати кілька практик, до яких зверталися ще Отці Церкви.

1. Роздумувати про смерть

Ми нечасто зупиняємося на констатації того, що коли-небудь просто настане мить смерті, тобто переходу з часу у вічність, і, звісно ж, останнього суду. Проте варто взяти собі за звичку думати, чи готові ми до цих змін, чи готові померти сьогодні, через хвилину, зараз?

Якщо ні, то варто поставити собі інше питання: що робити, щоб бути готовими до моменту смерті? Можливо, потрібно позбутися якогось гріха, віддати борг, перепросити когось, наважитися на таїнство покаяння, почати більше молитися? І коли ми вже вирішили, що потрібно зробити, то потрібно якомога швидше перейти до дій: адже немає певності, що, відклавши свої плани на потім, ми будь-коли встигнемо їх утілити.

2. Робити іспит совісті з використання часу

Говорячи про іспит совісті, ми зазвичай уявляємо книжку з питаннями про гріхи, по-різному структурованими: чи за заповідями, чи за переступами проти Бога, ближнього й самого себе, чи ще якось.

Утім, дослідити свою совість можна й по-іншому — подумки проаналізувавши певний період (наприклад, останній день, година за годиною) і спитавши себе, чи правильно ми використовували час. Аналогічно можна підготуватися до загальної сповіді, аналізуючи рік за роком або життєві етапи.

3. Дивитися на події в перспективі вічності

Ми, люди XXI століття, погано вміємо чекати, і коли робимо щось, то результат хочемо отримати відразу. Зустрівшись із якимись труднощами (кажучи побожніше, із хрестом), ми прагнемо якнайшвидше позбутися їх, щоби почуватися добре тут і зараз. Проте зосереджуватися лише на випробуваннях — це короткозорий погляд, обмежений часом; на повсякденні хрести варто дивитись і з перспективи вічності, тобто усвідомлюючи, що труднощі минають, а нагорода на небесах залишається. І, щоб отримати вічну нагороду без украй тривалого перебування в чистилищі, усі ці незручності можна пожертвувати Богу як покаяння за гріхи. Звісно, вони болітимуть — але чистилище болітиме значно більше.

Текст створено за підтримки проєкту Оксфордського університету «Нові горизонти науки й релігії у Східній Європі», профінансованого фондом Джона Темплтона (The John Templeton Foundation). Думки, висловлені в тексті, належать авторові й не обов'язково збігаються з поглядами фонду.

The creation of this text was supported by the University of Oxford project 'New Horizons for Science and Religion in Central and Eastern Europe' funded by the John Templeton Foundation. The opinions expressed in the publication are those of the author(s) and do not necessarily reflect the view of the John Templeton Foundation.

МАТЕУШ ГОДЕК 26 ЖОВТНЯ 2022

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in **/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php** on line **284**